

Bratik - Veliseni

Kulmillani sijaitsee lähikauppa ja sen välittömässä läheisyydessä aivan nurkalla on savuke- ja mietojen alkoholijuomien kioskki ”OOO Lait”. Ulkonäöltään se on kaikkien toisten kaltainen, eikä erotu millään tavalla muista kioskeista. Se on avoinna ympäri vuorokauden 7 päivää viikossa. Kuljen usein sen ohitse aamulla ja illalla. Kioskin nimi mukailee nykyvenäjää, joka on helppo ymmärtää johdannaiseksi englanninkielisestä sanasta light - mieto.

Kävellessäni lähikaupan nurkalle, jossa on kirjepostin jättölaatikko, minun on siis kulkeminen kioskin sivuitse. Riippumatta siitä, mihin aikaan menen myyntipaikan ohitse, kuulen nuo nyt jo tutuksi tulleet venäjänkieliset huudahdukset, ”bratik, bratik” elikkä ”veliseni, veliseni.” Aatoksissani tuhahtelen, etten minä ole sinun veli tai maanmies. Jatkan vain kävelyäni. Perään saan venäjänkielistä selvennystä asiaan: ”Anna edes kolikoita, anna hyvä veli 10 ruplaa. Anna 40 ruplaa, päättä repii ja tarvitsen tupakkaa. Auta veliseni minua, pääni repeää...” Minua vastaan horjuvan kaverin silmistä kiiltää epätoivo, rahan puute ja eilinen ilta taikka useampi päivä, jotka ovat vieneet mieheltä voimat ja valuutan viimeistä ruplaa myöden. Hänen eilisestään en osaa sanoa mitään, mutta lemahtaa se ainakin voimakkaasti. Kenenkään elämä ei ole helppoa, riippansa on jokaisella. Siipiveikkoja riittää kuvatulla tavalla ja on pidettävä linjaa. Mikäli annan kerrankin lantin tai kaksi, niin sanottua veljesapua, saan jakaa sitä jatkuvasti. Summat eivät ole isoja, mutta niistäkin kertyy pian melkoinen olutsammio. Kuvetta kaivaessani laitetaan ele heti merkille, ahaa tämä on se kaveri jolta saa rahaa nyt, siltä saa sitä seuraavalla kerralla ja myöhemminkin. Joskus minusta tuntuu kuin tämän yhteiskunnan antisosiaalinen kerros olisi lähtemättömästi juurineen kiinni jossain kioskin kulmilla. Siihen porukkaan jos mihin sopii rahaa.

Venäläisessä yhteiskunnassa ollaan ottamassa härkää sarvista ja tuodaan esille alkoholihaittoja. Hiljakkoin kuuntelin radio-ohjelmaa ja silmiäni eteen nousivat nämä veljesapua alinomaan pyytävät veikot. Muistaakseni radiojutussa puhuttiin 2,5 miljoonasta kansalaisesta, jotka ovat parantumattomasti sairaita holisteja. Joidenkin lähteiden mukaan maassa on jopa 10 miljoonaa sairasta, joita ei ole rekisteröity. Venäjä pitää ylivoimaista ykkössijaa Euroopassa tupakka- ja viinakuolemaan johtaneissa sairauksissa. Numerot ovat isoja ja pahemmiksi ne muuttuvat, kun puhutaan ainoastaan miesten odotettavissa olevasta eliniästä, ennuste on 58 vuotta. Heidän venäläiset puolisonsa elävät miehiään noin 15 vuotta pitempään. Vanha ja tunnettu venäläinen joka paikan lausahdus ja kaikkialle itsensä läpilyönyt puolitotuus, ”Venäjällä ei ole raittiita, eikä niitä tänne tule,” näyttää pitävän kaikilla mittareilla paikkansa. Havainto omasta lähiympäristöstäni vahvistaa vain asiaa. Kaikki tämä tuntuu surullisesta ja pahalta. Ymmärrän hyvin, kuinka akuutti tarve on parantaa päänsärkyä ja kohmeloita. Voiko silti olla niin, ettei yhteisö huomaa kuinka kynttilä palaa nopeasti kahdesta päästä? Onko sittenkään vielä käytetty kaikkia resursseja ja tietotaitoa asian ratkaisemiseksi?

Jukka Kim

Suomi-Venäjä-Seuran Porin osaston varapuheenjohtaja